

GÜZELLİĞE DOĞRU

DAVID FOENKINOS

GÜZELLİĞE DOĞRU

DAVID FOENKINOS

Çeviren: Gülşah Ercenk

YAN | PA
SAJ

GÜZELLİĞE DOĞRU
DAVID FOENKINOS

Özgün Adı: Vers La Beauté
© Éditions Gallimard, Paris, 2018

© 2023 YAN PASAJ YAYINEVİ, İSTANBUL, TÜRKİYE

Bu eserin tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

ISBN: 978-625-99386-6-0

Baskı: Temmuz 2024

Çeviri: Gülşah Ercenk
Editör: Gözde Sayınsoy
Son Okuma: Serap Yıkılğan
Sayfa Tasarım: Bahadır Erşık
Kapak Tasarım: Deniz Yükselci Karagöz - Yiğit Karagöz

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnş. San. ve Tic. A.Ş.
Mahmutbey Mh. Devekaldırımı Cd. 2622 Sk.
Güven İş Merkezi No: 6/13 Bağcılar/İstanbul
Sertifika No: 52729

YAN PASAJ YAYINEVİ
Acıbadem Mh. Acıbadem Cd. 124/10 Kadıköy/İstanbul
Sertifika No: 49450
info@yanpasaj.com
www.yanpasaj.com

Paris Sorbonne'da edebiyat, caz okulunda müzik eēitimi almış olan **David Foerkinos**; yazar, oyun yazarı, senarist ve yönetmendir. Aynı zamanda tiyatro oyunları yazmakta ve köşe yazarlıēı yapmaktadır. Fransa'da çok satanlar arasında yer alan kitapları kırktan fazla dile çevrilmiş, filme uyarlanmış ve Prix Renaudot ile Prix Goncourt des Lycens dllerine layık grlmştir.

Gülşah Ercenk 1991 yılında Hacettepe Üniversitesi Fransız Dili Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Cezayir Bykeliliēinde sekreter-tercüman, Paris Türk Bykeliliēinde büyükelçi sekreteri olarak çalıştı. Hlen Kanada'da yaşayan Ercenk, bir okul öncesi eēitim kurumunda pedagojik danışmalık, Kanada Göçmenlik, Mültecilik ve Vatandaşlık Bakanlıēı'na Türkçe-Fransızca serbest tercümanlık hizmeti veriyor. Fransızcadan Türkçeye kitap çevirileri yapmaya devam ediyor.

BİRİNCİ BÖLÜM

1

Paris'teki Orsay Müzesi eski bir tren garıdır. Burada geçmiş, şimdiki zamanın üzerinde eşine ender rastlanır türden bir iz bırakır. İnsan, Manet'lerin ve Monet'lerin arasından, tabloların ortasından gara giriş yapan trenleri haydi haydi gözünde canlandırabilir. Ancak artık başka yolculuklar söz konusu. Bazı ziyaretçiler belki o gün garın ortasında Antoine Duris'i fark etmiş olabilirler. Gökten düşmüş gibi, yüzünde orada bulunmaktan şaşkın bir ifadeyle. Tam da o anki duygusunu tanımlayan kelime, şaşkınlıktı.

2

Antoine, insan kaynakları müdürüyle olan randevusuna çok erken gelmişti. Son birkaç gündür bütün zihni tamamen bu görüşmeye odaklanmıştı. Bu müze, olmayı istediği yerdi. Ağır adımlarla personel girişine doğru yöneldi. Mathilde Mattel telefon görüşmelerinde ziyaretçi kapısından geçmesini belirtmişti. Güvenlik görevlisi önünü kesti:

“Kimlik kartınız var mı?”

“Hayır, beni bekliyorlar.”

“Kim?”

“ ... ”

“Sizi kim bekliyor?”

“Pardon... Bayan Mattel ile randevum var.”

“Güzel. O hâlde resepsiyona doğru yönelebilirsiniz.”

“ ... ”

Birkaç metre sonra gelişinin sebebini yeniden açıkladı. Genç bir kadın büyük siyah bir not defterinden ismini kontrol etti.

“Bay Duris misiniz?”

“Evet.”

“Kimliğinizi görebilir miyim?”

“ ... ”

Bu çok saçmaydı. Kim sanki oymuş gibi yapmak isterdi ki? Rahatsızlığını belli etmemek için anlayış dolu bir gülümsemeyle kimliğini uzattı. İş görüşmesi daha şimdiden, önce güvenlik görevlisi ardından da resepsiyon görevlisiyle başlamış gibiydi. Daha ilk merhabadan itibaren performans sergilemeniz gerekiyordu, kimse artık üstünkörü bir teşekkürü yeterli görmüyordu. Genç kadın karşısında duranın gerçekten de Antoine Duris olduğunu kontrol ettikten sonra ona gideceği yolu açıkladı. Koridoru geçtikten sonra önüne bir asansör çıkacaktı. “Çok kolay, karıştırmamız mümkün değil” diye ekledi. Antoine böyle bir cümleden sonra kaçınılmaz olarak yanılacağını biliyordu.

Daha koridorun yarısındaiken ne yapması gerektiğini tam olarak hatırlamıyordu bile. Gözüne camlı kapının diğer tarafında bulunan Gustave Courbet'nin bir tablosu ilişti. Güzellik, belirsizliğin en güzel çaresiydi sonuçta. Haftalardır batmamak için mücadele ediyordu. Gücünün tükendiğini hissediyordu ve daha gelir gelmez peş peşe iki kere sorguya

çekilmek çok büyük bir efor gerektirmişti. Hâlbuki, sadece birkaç kelime etmek ve herhangi bir tuzak içermeyen sorulara cevap vermek dışında bir şey yapmamıştı. Sürekli mantıksız korkulara kapılıyordu, dünya algısı en ilkel seviyesine gerilemişti. Yaşamış olduğu şeyin sonuçlarını her geçen gün daha fazla hissediyordu. Bayan Mattel ile olan bu iş görüşmesinin altından kalkabilecek miydi acaba?

Asansörde ikinci kata doğru çıkarken aynaya çabucak bir göz attı ve kendini bir hayli zayıflamış buldu. Bunda şaşılacak bir şey yoktu; pek yemek yemiyordu, bazen akşam yemeğini veya sabah kahvaltısını unuttuğu oluyordu. Bu onun suçu değildi, midesi açlık hissetmiyordu. Öğün atlamasına rağmen midesinde en ufak bir gurultu hissetmiyordu, sanki artık bedeni uyumuş özerk bölgelerden oluşmuş gibiydi. Sadece zihni onu yemek yemeğe zorluyordu: “Antoine, bir şeyler yemelisin.” İnsanlar acıda iki kampa ayrılıyordu. Bedenleriyle direnenler ve zihinleriyle direnenler. Ya biri yahut diğeri, nâdiren ikisi bir araya geliyordu.

Asansörden çıkınca onu bir kadın karşıladı. Mathilde Mattel görüşeceği kişileri genellikle bürosunda beklerdi, ancak Antoine Duris’i asansörün kapısında karşılamaya karar vermişti. Onun bu işe neden başvurduğunu öğrenmek için korkunç sabırsızlanıyordu.

“Antoine Duris siz misiniz?” diye sordu yine de emin olmak için.

“Evet. Kimlik kartımı istiyor musunuz?”

“Hayır, hayır. Neden?”

“Aşağıda istediler de.”

“Olağanüstü hâl yüzünden böyle.”

“Orsay Müzesi’nin müdürüne kimin terörist saldırı düzenleyebileceğini pek anlayamadım.”

“Hiç belli olmaz,” dedi gülümseyerek.

İnce bir espri hatta mizah sayılabilecek bu cümle aslında Antoine’ın ağzından soğuk bir tespit olarak çıkmıştı. Kadın, eliyle bürosuna giden yolu işaret etti. Kendilerinden başka kimsenin olmadığı uzun ve dar bir koridordan geçtiler. Antoine, arkasından yürürken onun henüz personelin bile işbaşı yapmamış olduğu bir saatte potansiyel bir yeni elemanla görüşme yapmak için hayatta çok fazla sıkılıyor olması gerektiğini düşündü. Antoine’ın düşünce lojistiğinde en ufak bir mantık aramamak gerekirdi.

Bürosuna vardıklarında Mathilde çay, kahve, su teklif etti; aslında bir şeyler içmek istemesine rağmen Antoine, “Hayır teşekkürler, hayır teşekkürler, hayır teşekkürler,” demeyi tercih etti. Kadın söze girdi:

“CV’nizi alınca çok şaşırdığımı söylemeliyim.”

“Neden?”

“Neden mi? Bana nedenini mi soruyorsunuz? Siz profesörsünüz...”

“...”

“Hatta belli bir üne sahipsiniz. Yanılmıyorsam daha önce bir makalenizi okumuştum. Ve... salon bekçisi olmak için işe başvuruyorsunuz.”

“Evet.”

“Bu size tuhaf gelmiyor mu?”

“Hiç gelmiyor.”

“ENSBA’ya* telefon ettim” diye itiraf etti Mathilde, kısa bir sessizlikten sonra.

“...”

“Bana işinizden ayrılma kararı aldığınızı söylediler. Öyle, bir anda, en ufak bir gerekçe olmaksızın.”

* (Fr.) Lyon Sanat Okulu.

“ ... ”

“Ders vermekten bıkmış mıydınız?”

“ ... ”

“Bir tür depresyon mu yaşadınız? Bunu anlayabilirim. Tükenmişlik sendromu gittikçe daha sık rastlanan bir olgu.”

“Hayır. Hayır. Bırakmak istedim. Böyle. Büyük ihtimalle bir gün geri döneceğim, ama...”

“Ama ne?”

“Dinleyin hanımefendi, bir iş için başvuru yaptım ve işe alınma şansım olup olmadığını bilmek istiyorum.”

“İş için biraz fazla nitelikli olduğunuzu düşünmüyor musunuz?”

“Sanatı seviyorum. Sanat okudum, sanat dersleri verdim, tamam; ama artık sadece bir salonda tabloların arasında oturmak istiyorum.”

“Bu öyle dinlenebileceğiniz bir iş değil. Herkesin sürekli size soru sorduğu bir iş. Hem burada, Orsay’de çok fazla turist var. Her an çok dikkatli olmak gerekiyor.”

“Kuşkunuz varsa bir süre deneyin.”

“Personele ihtiyacım var, zira gelecek hafta çok büyük bir retrospektif Modigliani sergisi açıyoruz. Büyük kalabalıkları çekecek. Hayli büyük bir etkinlik.”

“Güzel zamanlama.”

“Neden?”

“Tezimi onun üzerine yazmıştım.”

Mathilde cevap vermedi. Antoine bu bilginin lehine olacağını düşünmüştü. Aksine, iş başvurusunu insan kaynakları müdürünün gözünde çok daha tuhaf kılmış gibiydi. Onun gibi bir bilge burada ne arıyordu? Ona gerçeği söyleyecek miydi? Korkmuş bir hayvanı andırıyordu ve sadece bir müzeye sığınma fikrinin onu kurtarabileceğini düşünüyor gibiydi.

3

Bütün aboneliklerini iptal etmesi ve dairesinin anahtarlarını teslim etmesi bir gününü bile almamıştı. Ev sahibi, “Bay Duris, çıkacağınızı iki ay öncesinden bildirmeniz gerekiyor, böyle gidemezsiniz. Benim de para kazanmam lazım,” demişti. Adam sanki çok üzölmüş gibi bir sesle bir süre daha konuşmuştu. Antoine adamın monoloğuna, “Endişe etmeyin. İki aylık kirayı ödeyeceğim,” diyerek son vermişti. Bütün karton kutularını kiraladığı bir kamyonete doldurmuştu. Çoğunda kitapları vardı. Daha önce, Japonya’da böyle bir anda her şeyi ardında bırakıp orayı terk eden insanlar hakkında bir makale okumuştı. Onlara *buharlaşanlar* adı veriliyordu. Bu görkemli kelime neredeyse durumun trajik yanını saklıyordu. Bu kişiler çoğu zaman işlerini kaybeden ve her şeyin görünüşten ibaret olduğu bir toplumda yaşadıkları sosyal çöküntüyü kabullenemeyen erkeklerdi. Karıllarının, ailelerinin, komşularının bakışlarına katlanmaktansa kaçıp sokakta yaşamayı tercih ediyorlardı. Bunun herkesin saygı duyduğu, konusunda uzman bir profesör olan Antoine’nın durumuyla hiçbir alakası yoktu. Her yıl onlarca öğrenci, tezlerini onunla hazırlamanın hayalini kuruyordu. O hâlde neden neydi? Louise ile bir ayrılık yaşadıkları doğrudu ancak aradan geçen onca aydan sonra bu duygusal yara artık kabuk bağlamıştı. Üstelik herkes aşk acısı çekiyordu. Kimse bu sebeple hayatını geride bırakmıyordu.

Bütün karton kutularını ve sahip olduğu birkaç mobilyayı Lyon’daki bir depoya koymuştu. Ve elinde sadece bir valizle Paris’e giden trene binmişti. Birkaç gün gara yakın iki yıldızlı bir otelde kaldıktan sonra başkentin orta hâlli mahallelerinden birinde kiralık bir stüdyo bulmuştu. Posta kutusuna adını

yazmamıştı ve hiçbir şeye abone olmamıştı. Gaz ve elektrik faturaları ev sahibinin adınaydı. Artık onu kimse bulamazdı. Elbette yakınları onun için endişelenmişlerdi. Onların içini rahatlatmak için, daha doğrusu onu rahat bırakmaları için hepsine ortak bir mesaj göndermişti:

Sevgili herkes,

Sizi endişelendirdiğim için gerçekten çok üzgünüm. Son birkaç gündür çok fazla meşgul olduğumdan mesajlarınıza cevap veremedim. İçiniz rahat olsun, her şey yolunda. Ani bir kararla uzun bir yolculuğa çıkıyorum. Hepinizin bildiği gibi, uzun zamandır bir roman yazmak istiyordum, işte, bir yıl kafa izni aldım ve gidiyorum. Biliyorum, gitmeden önce bir veda partisi düzenleyebilirdim, ancak her şey çok hızlı gelişti. Projemi gerçekleştirmek için dünyayla ilişkiyi keseceğim, lütfen bana kızmayın. Telefonum olmayacak. Ara sıra size e-posta yazarım.

Sizi seviyorum,

Antoine

Kimileri hayranlık dolu mesajlarla karşılık verdiler, kimileri de deli olduğunu söylediler. Sonuçta bekârdı, çocuğu yoktu, belki de hayalini gerçekleştirmesinin zamanıydı. Çoğu arkadaşları sonunda onu anladılar. Yazdıkları cevapları okudu ama hiçbirine geri dönmedi. Bir tek kız kardeşi bu mesaja inanmamıştı. Eléonore onun böyle kendisiyle bir akşam yemeği dahi yemeden gidebilmesini kabul etmek için ona fazlasıyla yakındı. Birlikte oyunlar oynamaya bayıldığı yeğenini öpmeden. Bu işte bir mantıksızlık vardı. Onu mesaj yağmuruna tuttu: “Rica ederim söyle, neredesin? Söyle, sorun ne? Ben senin kardeşimim, buradayım, lütfen beni böyle bırakma. Beni

cevapsız bırakma...”Yapacak bir şey yoktu. Hiçbir cevap gelmedi. Her şeyi denedi, tonunu değiştirdi: “Bana bunu yapamazsın! Bu çok iğrenç! Roman yazacağın hikâyesine inanmıyorum!” Hiç durmadan mesaj yazıyordu. Antoine telefonunu açmıyordu. Telefonunu bir kere açtı ve kardeşinden gelen sayısız Őikâyetleri okudu. Tek yapacağı birkaç kelime yazmaktı, en azından içini rahatlatmak için. Onunla konuşmak için. Bunu neden yapamıyordu? Bir saatten fazla ekranın önünde kıpırdamadan kaldı. İmkânsızdı. İçini bir tür utanç duygusu kapladı. İnsanı harekete geçmekten alıkoyan bir utanç.

Nihayet kardeşine cevap yazmayı başardı: “Kendim için bu zamana ihtiyacım var. Yakında sana haber vereceğim, ama artık endişelenmeyi bırak. Joséphine’i benim için öp. Ağabeyin, Antoine.” Kardeşinin mesajı okur okumaz onu aramasından korktuğu için telefonunu hemen kapattı. Tıpkı izinin bulunmasından korkan bir suçlu gibi SIM kartını çıkarıp bir çekmeceye sakladı. Artık kimse ona ulaşamazdı.

Mesajını okumak Eléonore’u rahatlatmış olsa da bütün bunların sahte olduğunu derhâl anlamıştı, bu nazik birkaç kelimeyi yazmak için büyük bir çaba göstermiş olmalıydı. Yine de endişesini gidermeye yetmemişti. İyi olmadığı çok belliydi. Mesajını “Ağabeyin, Antoine” diye bitirmesine şaşırılmıştı. İlk defa böyle bir formül kullanıyordu, âdeta emin olmak için aralarındaki bağı yeniden tanımlamaya ihtiyacı varmış gibi. Ne yaşadığını ve neden böyle davrandığını bilmiyordu ama onu asla yüzüstü bırakmayacağını biliyordu. İçini rahatlatmak şöyle dursun, bu mesaj onu bir an önce bulması gerektiğine dair fikrini pekiştiriyordu. Bunun için zaman ve enerji harcaması gerekecekti ancak bunu hiç beklenmedik bir biçimde başaracaktı.

4

Evden çıkarken Antoine bir komşusuyla karşılaştı. Yaşsız bir adamdı, kırk ve altmış yaş arasında kaybolmuştu. Adam onu dikkatle inceledikten sonra, “Burada yeni misiniz? Thibault’ nun yerine mi geldiniz?” diye sordu. Antoine evet, diye geveledikten sonra başka bir soruya fırsat vermemek için çok acelesi olduğunu söyledi. Herkesin size sürekli kim olduğunuzu, ne yaptığınızı, neden başka bir yerde değil de burada yaşadığınızı sorması mı gerekiyordu? Antoine kaçtığından beri sosyal hayatın asla son bulmadığını, insan damlaları arasından geçmenin neredeyse imkânsız olduğunu fark ediyordu.

En azından işinde onu kimse fark etmeyecekti. Müze bekçisi yoktu. İnsanlar gözlerini bir sonraki tabloya çevirerek önünden geçiyorlardı. Kalabalığın içinde yalnız olmak için olağanüstü bir meslekti. Mathilde Mattel görüşmelerinin sonunda gelecek pazartesi işe başlayacağını açıklamıştı. Bürosundan çıkarken “Sebeplerinizi hâlâ anlamış değilim, ama sonuçta aramıza katılmanız bizim için büyük bir şans,” diye ilave etmişti. Bunu o kadar sıcak bir tonla söylemişti ki. Dünyadan kopmuş olan Antoine’ın bir haftadan fazladır gerçekten konuştuğu yegâne kişi o olmuştu. Birden bu kadının ismi aşırı büyük bir önem kazanmıştı. Sonraki günlerde defalarca onu düşünmüştü, tıpkı gece ışıklı bir noktaya odaklanmak gibi. Evli miydi? Çocukları var mıydı? Orsay Müzesi’nde insan kaynakları müdürü nasıl olunuyordu? Pasolini’nin filmlerini, Gogol’un kitaplarını, Schubert’in *Impromptus*’lerini seviyor muydu? Antoine kendini bu bilme arzusuna kaptırırken henüz ölmediğini kabul etmek zorunda kaldı. Merak, yaşayanların dünyası ile gölgelerin dünyasını birbirinden ayırıyordu.

Antoine üzerinde dikkat çekmeyen renkteki takım elbisesiyle sandalyesinde oturuyordu. Onu Modigliani sergisine ayrılan salonlardan birine atamışlardı. Jeanne Hébuterne'in portrelerinden birinin tam karşısına. Ne tuhaf bir tesadüftü. Bu kadının hayatını, trajik kaderini o kadar iyi biliyordu ki. Serginin bu ilk gününde çok yoğun bir kalabalık olduğundan tabloyu rahatça inceleyemiyordu. İnsanlar akın akın bu retrospektif sergiyi görmeye koşuyordu. Ressam ne düşünürdü? Bu sonradan başarıya ulaşan hayatlar, Antoine'ı oldum olası büyülüyordu. Şan, takdir, para... Her şey geliyordu, ama çok geç; bir kemik yığınının ödüllendiriyorlardı. Ressamın acılar ve aşağılanmalarla geçen hayatını bilince insanların onun ölümünden sonra ona bu kadar heyecanla koşmaları neredeyse biraz ahlaksızcaydı. En güzel aşk hikâyemizi ölümümüzden sonra yaşamak ister miydik? Peki ya Jeanne... Evet, zavalı Jeanne. İnsanların, sonsuza kadar bir çerçeveye hapsedilen yüzünü görmek için koşacaklarını tahmin edebilir miydi? Yani, görmekten ziyade şöyle bir göz atmak demek daha doğru olurdu. Antoine tabloları bu şartlarda seyretmenin ne anlamı olduğunu gerçekten anlamıyordu. Elbette güzelliğe bu yolla erişmek bir şanstı, ama kalabalığın ortasında, aceleyle ve baskı altında, diğer ziyaretçilerin yorumlarına maruz kalarak seyretmenin anlamı neydi? İnsanların söylediği her şeyi dinlemeye çalışıyordu. Konuşmaların bir kısmı çok ışıltılıydı, bazı ziyaretçiler bu *gerçek* Modigliani'leri keşfetmekten sahiden çok etkilenmişlerdi; konuşmaların bir diğer kısmı ise tam bir felaketti. Oturduğu yerden insan sosyolojisinin tüm boyutlarıyla inceleyebilecekti. Bazı insanlar "Orsay Müzesi'ni gezdim" demek yerine, "Orsay yaptım" diyordu, bir tür sosyal zorunluluğu ele veren bir fiildi bu; neredeyse bir alışveriş listesi gibi. Bu turistler aynı ifadeyi ülkeler için de kullanmaktan

çekinmiyorlardı: “Geçen yaz Japonya yaptım...” Böyle, artık yerleri *yapıyoruz*. Ve Krakow’a gidince de Auschwitz *yapıyoruz*.

Antoine’nın aklından geçen düşünceler kuşkusuz oldukça iğneleyiciydi ama en azından düşünüyordu; bir süredir bitki gibi yaşadığı bu uyuşuk alandan iyiydi. Ardı arkası kesilmeyen bu kalabalık sayesinde kendinden kaçıyor. Şu son birkaç gündür üzerlerine sonsuzluk giysisi geçirmiş gibi gelen dakikaların aksine, saatler çılgın bir hızla akıp geçmişti. Güzel sanatlarda okumuş, ardından öğretmen olmuştu, bütün hayatını müzelerde geçirmişti. Hatta burada, bütün öğleden sonralarını Orsay’in salonlarını arşınlayarak geçirdiği günleri gayet iyi hatırlıyordu. Bir gün buraya salon bekçisi olarak geleceğini asla tahmin edemezdi. Bu ona müzenin işleyişine dair bambaşka bir bakış açısı kazandırmıştı. Şu anki göçebeliği kesinlikle sanat dünyasına dair anlayışını zenginleştirmesini sağlayacaktı. Ama bu o kadar önemli miydi? Bir gün Lyon’a dönüp eski hayatına devam edecek miydi? Bu kesin değildi.

O böyle varoluşsal belirsizliklere doğru yol alırken bir iş arkadaşı yanına yaklaştı. Alain, ismi buydu, salonun diğer tarafından sorumluydu. Gün boyu pek çok kere uzaktan ona dostane işaretler yollamıştı. Antoine da kendisine hafifçe gülümseyerek cevap vermişti. Aynı yolun yolcusu iki kişi, birbirlerine destek oluyorlardı.

“Ne gün ama, değil mi? İnanılmaz...” dedi oflayarak.

“Evet.”

“Mola verdiğim için mutluyum.”

“...”

“Gerçekten, sana düşündüğüm şeyi söylüyorum: Bu sabah işe gelince pek kimsenin bunu görmeye geleceğini

düşünmüyordum. Modigliani'yi tanımıyordum. Gerçekten, bravo herife!”

“ ... ”

“İşten sonra gidip bir bira içmeye ne dersin? Canımız çıktı, iyi gelirdi.”

“ ... ”

Bu tam bir sosyal çıkmaz örneğiydi. Hayır dese sevimsiz biri gibi görünecekti. Antoine'ı fark edecekler, arkasından konuşacaklar, onu yargılayacaklardı. Kendisini kesinlikle fark ettirmek istemiyordu. Dayanılmaz bir paradokstu ama kendini unutturmanın en iyi yolu diğerlerinin arasına karışmaktı. Tek kaçış yolu acilen bir bahane uydurmak olabilirdi: Önemli bir randevusu olduğunu veya evde kendisini bekleyen bir ailesi olduğunu söyleyebilirdi. Ama bu son derece hazırcevap olmayı, içgüdüsel bir kaçış sanatına sahip olmayı gerektiriyordu. Bütün bunlar Antoine'ın artık sahip olmadığı şeylerdi. Cevap vermekte ne kadar gecikerseniz kaçmanız o kadar imkânsızdı. Evine gitmek için can atmasına rağmen sonunda, “Çok iyi fikir,” dedi.

İki saat sonra iki erkek bir barın tezgâhındaydılar. Antoine hiç tanımadığı bir adamla bira içiyordu. Hiçbir şey ona doğal gelmiyordu, hatta boğazından geçen biranın tadı bile bir tuhaftı. Adam hiç durmadan konuşuyordu, içinde bulunduğu durumun en iyi tarafı buydu. Muhatabının yüzünü inceliyordu ve bu, söylediklerinin tümünü anlamasına engel oluyordu. Bazı insanlar için aynı anda hem bakmak hem de dinlemek zordur, Antoine da bu sınıfa aitti. Alain o kadar heybetliydi ki âdeta dev bir taş kütesinden yontulmuş gibiydi. Sert görünüşüne rağmen hareketleri hiç kaba değildi, hatta hareketlerinin nazik olduğu bile söylenebilirdi. Kendini kibarlaştırmaya çalıştığı belli oluyordu ama insanların yaygın tabirle *cazibe* adını